

IEVADRAKSTS

Pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi, Padome 4. aprīļa sanāksmē nolēma nemainīt galvenās ECB procentu likmes. SPCI inflācija turpinājusi samazināties, kā tika gaidīts, un cenu dinamikai vidējā termiņā vajadzētu saglabāties ierobežotai. Monetārā un aizdevumu dinamika joprojām ir vāja. Euro zonas inflācijas gaidas joprojām stabili atrodas līmenī, kas atbilst Padomes mērķim vidējā termiņā nodrošināt inflācijas līmeni zemāku par 2%, bet tuvu tam. Vienlaikus vājā ekonomiskā aktivitāte turpinājusies arī šā gada sākumā un paredzams, ka pakāpeniska atveseļošanās notiks 2. pusgadā. Tā būs pakļauta lejupvērstiem riskiem. Ņemot vērā šos apstākļus kopumā, monetārās politikas nostāja būs stimulējoša arī turpmāk, cik ilgi vien būs nepieciešams. Padome nākamajās nedēļās ļoti uzmanīgi sekos visai saņemtajai informācijai par ekonomiskajām un monetārajām norisēm un novērtēs to ietekmi uz cenu stabilitātes perspektīvu. Valdībām ir būtiski pastiprināt strukturālo reformu īstenošanu nacionālajā līmenī un stiprināt euro zonas pārvaldību, t.sk. banku savienības īstenošanu. Tām arī būtu jāpanāk turpmāks fiskālās konsolidācijas progress un jāturpina finanšu sektora pārstrukturēšana.

Padome arī ļoti rūpīgi uzrauga naudas tirgus apstākļus un to potenciālo ietekmi uz monetārās politikas nostāju un tās transmisiju uz tautsaimniecību. Kā norādīts iepriekš, Padome turpinās izmantot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilna apjoma piešķirumu tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams.

Runājot par tautsaimniecības analīzi, 2012. gada 4. ceturksnī reālā IKP rādītājs bija zems un *Eurostat* otrā aplēse liecināja par 0.6% sarukumu salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni. Šis kritums lielā mērā skaidrojams ar iekšzemes pieprasījuma samazināšanos, bet atspoguļoja arī eksporta sarukumu. Jaunākie dati un rādītāji apstiprina, ka šā gada sākumā turpinājās vāja ekonomiskā aktivitāte. Nākotnē pasaules pieprasījuma pieaugumam vajadzētu labvēlīgi ietekmēt euro zonas eksportu, savukārt monetārās politikas nostājai vajadzētu veicināt iekšzemes pieprasījumu. Turklāt situācijai finanšu tirgos, kas uzlabojusies kopš pagājušās vasaras, vajadzētu izpausties reālajā tautsaimniecībā, neraugoties uz nesen vēroto

nenoteiktību. Kopā tam vajadzētu palīdzēt stabilizēt euro zonas ekonomisko aktivitāti un stimulēt pakāpenisku atveseļošanu 2. pusgadā. Vienlaikus ekonomisko aktivitāti arī turpmāk palēninās valsts un privātajā sektorā nepieciešamās bilanču korekcijas un ar tām saistītie stingrie kreditēšanas nosacījumi.

Euro zonas tautsaimniecības perspektīva joprojām pakļauta lejupvērstiem riskiem. Šie riski ietver vēl vājāku, nekā gaidīts, iekšzemes pieprasījuma attīstības iespēju un lēnu vai nepietiekamu strukturālo reformu īstenošanu euro zonā. Šiem faktoriem ir potenciāls mazināt konfidences uzlabošanu, tādējādi kavējot atveseļošanu.

Saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi euro zonas valstu SPCI gada inflācija 2013. gada martā bija 1.7% (februārī – 1.8%). Vērojamais gada inflācijas kritums galvenokārt atspoguļo cenu indeksa enerģijas komponenta dinamiku. Nākotnē euro zonas vājas ekonomiskās aktivitātes apstākļos cenu dinamikai vidējā termiņā vajadzētu saglabāties ierobežotai. Inflācijas gaidas vidējā termiņā un ilgtermiņā ir stabilas un turas cenu stabilitātei atbilstošā līmenī.

Riski, kas apdraud cenu dinamikas perspektīvu, vidējā termiņā kopumā joprojām ir līdzsvaroti. Augšupvērstie riski saistīti ar lielāku administratīvi regulējamo cenu un netiešo nodokļu kāpumu, nekā gaidīts, kā arī augstākām naftas cenām, un lejupvērstos riskus nosaka vājāka ekonomiskā aktivitāte.

Runājot par monetāro analīzi, saglabājas ierobežots monetārās ekspansijas pamattempis. M3 gada kāpuma temps februārī samazinājās līdz 3.1% (janvārī – 3.5%). Šaurās naudas rādītāja M1 gada kāpuma temps februārī pieauga līdz 7.0% (janvārī – 6.6%). Vienlaikus februārī bija vērojama turpmāka MFI noguldījumu nostiprināšanās vairākās grūtību skartajās valstīs.

Nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps (koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspapīrošanas darbībām) februārī pamatā nemainījās (attiecīgi –1.4% un 0.4%). Vājā aizdevumu dinamika lielā mērā atspoguļo pašreizējo ekonomiskās attīstības cikla posmu, palielinātu kredītrisku un notiekošo finanšu un nefinanšu sektora bilanču

koriģēšanu. Vienlaikus pieejamā informācija par nefinanšu sabiedrību iespēju saņemt finansējumu norāda, ka kreditēšanas nosacījumi vairākās euro zonas valstīs, īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem, ir stingri.

Lai nodrošinātu atbilstošu monetārās politikas transmisiju uz finansēšanas nosacījumiem euro zonas valstīs, ir būtiski vēl samazināt euro zonas kredītu tirgu sadrumstalotību un nepieciešamības gadījumā turpināt banku izturības nostiprināšanu. Taču kopš pagājušās vasaras panākts būtisks progress, uzlabojot banku finansējuma stāvokli, stiprinot iekšzemes noguldījumu bāzi grūtību skartajās valstīs un samazinot atkarību no Eurosistēmas, ko atspoguļo atmaksātās ITRO ar termiņu 3 gadi. Turpmāki izlēmīgi pasākumi banku savienības izveidei palīdzēs sasniegt šo mērķi. Padome, ņemot vērā jaunāko pieredzi, īpaši uzsver, ka nākotnē iecerētais Vienotais uzraudzības mehānisms un Vienotais regulējuma mehānisms ir būtiski elementi virzībā uz banku sistēmas reintegrāciju, un tāpēc nepieciešams tos ieviest ļoti ātri.

Apkopojot var teikt – ņemot vērā Padomes 4. aprīļa lēmumu, tautsaimniecības analīzes rezultāti liecina, ka cenu dinamikai vidējā termiņā vajadzētu saglabāties cenu stabilitātei atbilstošā līmenī. Salīdzinājums ar monetārās analīzes sniegtajām norādēm to apstiprina.

Attiecībā uz fiskālo politiku euro zonas valstīm arī turpmāk jācenšas samazināt valsts budžeta deficītu un jāturpina īstenot strukturālās reformas, tādējādi savstarpēji stiprinot fiskālo ilgtspēju un ekonomisko izaugsmi. Fiskālās politikas stratēģijas jāpapildina ar izaugsmi veicinošām strukturālajām reformām. Šādām reformām jābūt vērienīgām un plašām, aptverot produktu tirgus, t.sk. komunikāciju nozari, darba tirgus un valsts pārvaldes modernizāciju. Lai uzlabotu nodarbinātību, darba samaksas noteikšanai būtu jākļūst elastīgākai un atbilstošākai darba ražībai. Šīs reformas palīdzēs valstīm atgūt konkurētspēju, veidos ilgtspējīgas izaugsmes pamatu un veicinās uzticēšanās atjaunošanos makroekonomikas jomā.

Šajā "Mēneša Biļetena" izdevumā iekļauti divi raksti. Pirmajā rakstā sniegts īss apraksts par būtiskākajiem Eurosistēmas mājsaimniecību finanšu un patēriņa

apsekojuma pirmā posma vispāratzītajiem faktiem. Galvenā uzmanība tajā pievērsta mājsaimniecību saistību sadalījumam un finanšu spriedzes rādītājiem, kā arī tiek pētīti mājsaimniecību aktīvi un neto labklājības sadalījums euro zonā. Otrajā rakstā skaidrotas Bāzeles III likviditātes prasības un izklāstītas tās iezīmes, kas ir īpaši būtiskas Eurosistēmai. Turklāt rakstā, detalizēti aplūkojot sakarību starp likviditātes standartiem un monetārās politikas operācijām, parādīts, kāpēc centrālajām bankām nepieciešami likviditātes standarti.